

36. Predspomladansko škropljenje sadnega drevja - 02.04.2004 14:30 - Poslano

Vremenske razmere in fenološki razvoj jablan

Mesec januar in februar je zaznamovalo razmeroma sušno obdobje, saj je v januarju padlo 16 mm, februarja pa 10 mm manj padavin od dolgoletnega povprečja. Temperature niso veliko odstopale od povprečja. Januarja so bile za 0,5 °C nižje, februarja pa za 0,9 °C višje od povprečja. V mesecu marcu je v Žalcu padlo okoli 100 mm padavin, kar je za 15 mm več od dolgoletnega povprečja. Sneg in nizke temperature konec prve dekade marca so nas močno presenetile. Konec druge dekade meseca marca pa smo bili deležni pravega preobrata. Povprečne dnevne temperature so se med 17. in 21. marcem gibale od 12,6 do 14,6 °C. Maksimalne dnevne temperature so bile v tem obdobju med 20,5 in 24,6 °C, kar je pomenilo začetek nabrekanja brstov. Temu je sledilo obdobje hladnega vremena v zadnji dekadi marca. Mrzlim nočem in hladnim jutrom je botroval počasen fenološki razvoj. Fenološke faze spremljamo na lokacijah : Mirošan, Ponikva, Rimske Toplice, Sevnica, Črnova. Povprečne stopnje fenofaz glede na lokacije, so podane v preglednici št. 1.

Preglednica št. 1 : Povprečne fenološke faze za posamezne sorte in lokacije

Datum opazovanja	Sorte	Fenološke faze	
		Fleckinger	BBCH
20. 3.	Gloster	A	00
20. 3.	Summerred, Jonatan, Idared,	A-B	00-51
20. 3.	Jonagold, Elstar, Breaburn, Melrose, Gala, Zlati d., Mutsu	A-B	00-51
20. 3.	POVPREČJE	A-B	00-51
27. 3.	Gloster	B	51-52
27. 3.	Jonatan, Zlati d., Breaburn, Melrose	B-C	52-53
27. 3.	Idared, Jonagold, Elstar	C	53
27. 3.	Summerred, Gala, Mutsu	C-C ₃	53-54
27. 3.	POVPREČJE	C	53
1. 4.	Gloster	B-C	52-53
1. 4.	Jonatan, Elstar, Zlati d., Melrose	C	53
1. 4.	Jonagold, Breaburn	C- C ₃	53-54
1. 4.	Summerred, Gala, Idared, Mutsu	C ₃	54
1. 4.	POVPREČJE	C-C₃	53-54

Trenutno je fenološki razvoj jablan najbolj napredoval v Sevnici in Rimskih Toplicah (C₃), sledita Mirošan in Ponikva (C-C₃), najbolj pa zaostaja Črnova (C).

Prvo škropljenje jablan

Priporočamo, da prvo škropljenje opravite v naslednjih dneh, ko bodo brsti v stadiju C₃-D.

Zaradi močnejše okužbe in pojava hruševega ožiga v preteklem letu priporočamo v vseh intenzivnih nasadih jablan škropljenje z enim izmed bakrovih pripravkov, ki so navedeni v preglednici št. 2. V sadovnjakih, kjer je bila okužba potrjena, v varovalnem pasu in v 5 km nevtralnem pasu, je škropljenje potrebno obvezno opraviti. Z uporabo bakrovih pripravkov preventivno vplivamo tudi na morebiten pojav askospor jablanovega škrlupa, katerih močnejši izbruh pričakujemo ob prvih večjih padavinah.

Preglednica 2: Pregled bakrovih pripravkov in priporočenih odmerkov za uporabo proti hruševemu ožigu in jablanovemu škrlupu

Aktivna snov	Prilpavki	Odmerki (kg, L/hl = %)

		Brstenje		
		A -B	B - C ₃	C ₃ - D
bakrov sulfat	Bordojska brozga, Vedrjul	1,0 - 1,5	0,6	0,5 - 0,6
bakrov oksisulfat	Cupro 190 EC	0,75	0,6	0,5
bakrov oksiklorid	Kupropin, Ramin 50	0,75	0,5	0,25
bakrov hidroksid	Kocide DF, Champ formula 2 FLO	0,7	0,35	0,25
bakrov hidroksid	Champion WP 50	0,7	0,35	0,25
bakrov hidroksid + Zn	Cuprablau Z, Cuprablau Z ultra	0,7	0,4	0,25

Za dodatek enega izmed pripravkov z insekticidnim delovanjem se odločimo na podlagi:

- rezultata zimskega pregleda vejic na prisotnost ličink ameriškega kaparja, jajčec vejičastega kaparja ter zimskih jajčec rdeče sadne pršice in listnih uši
- prisotnosti jablanovega cvetožerja

Posredujemo vam pragove škodljivosti, na podlagi katerih se boste lažje odločili o primerni izbiri pripravkov za zatiranje navedenih škodljivcev. Pragovi so naslednji:

- pri rdeči sadni pršici je prag presežen tam, kjer smo na enem metru pregledanega lesa ugotovili več kot 1000 jajčec
- pri listnih ušeh tam, kjer je bilo ugotovljenih več kot 25 jajčec na dolžinski meter vejic
- pri kaparjih prag ni natančno določen, ukrepati je potrebno, če kaparje najdemo na več kot 2 do 3 % vejic
- pri jablanovem cvetožerju je prag v nasadih z manjšim cvetnim nastavkom več kot 20 % brstov z vbodi ali več kot 15 % brstov z odloženimi jajčeci, pri nasadih z obilnim cvetnim nastavkom je prag v obeh primerih višji za 10 %.

Ameriški kapar in vejičasti kapar (*Quadraspidiotus perniciosus* in *Lepidosaphes ulmi*)

Pri analizi rezultatov zimskega pregleda lesa ugotavljamo, da je na določenih lokacijah v porastu prisotnost ameriškega in vejičastega kaparja. Zato v sadovnjakih, kjer imate težave z ameriškim kaparjem priporočamo, da pri prvem-predspomladanskem škropljenju bakrovim pripravkom dodate že kombiniran pripravek (mineralno olje + diazinon) – **Oleodiazinon** v 1,5 % koncentraciji. **Oleodiazinon** ima dobro stransko delovanje tudi na jablanovega cvetožerja ter zimska jajčeca rdeče sadne pršice in listne uši, za katere pa v integrirani pridelavi nima dovoljenja . V integrirani pridelavi je uporaba **Oleodiazinona** dovoljena samo za zatiranje ameriškega kaparja. Za škropljenje proti ameriškem kaparju lahko uporabite tudi naslednje kombinacije:

- mineralno olje : **Belo olje** ali **Frutapon** - oba v 1% konc. + diazinonski insekticid : **Basudin 600 EW** (0,15 % konc.) ali **Diazol 40 WP** (0,2 % konc.) ali **Diazinon 20** (0,3 % konc.)
- ogrščično olje : **Ogriol** ali **Olje Prima** - oba v 1% konc. + diazinonski insekticid : **Basudin 600 EW** (0,15 % konc.) ali **Diazol 40 WP** (0,2 % konc.) ali **Diazinon 20** (0,3 % konc.)

Uspeh zatiranja vejičastega kaparja je v času brstenja slab, ker so jajčeca zelo dobro zaščitena pod ščitkom samic. Zanj je bolj primeren termin konec prve ali druge dekade maja, ko je razvitih veliko ličink. Te uspešno zatiramo le s kontaktnimi fosforinimi pripravki. O optimalnem času zatiranja vas bomo obvestili.

Jablanov cvetožer (*Anthonomus pomorum*)

Ta škodljivec je lahko nevaren predvsem v nasadih s slabšim cvetnim nastavkom in tistih, ki se nahajajo v neposredni bližini gozda. Hrošček najbolj ogroža tiste sorte, ki prve cvetijo (Idared, Smmerred, Gala...), saj se pojavi takrat, ko je povprečna dnevna temperatura več dni zapored enaka ali višja od 10 °C.

V letošnjem letu so bili ti pogoji izpolnjeni samo med 17. in 21. marcem. Prvič smo zabeležili začetek nabrekanja brstov 20. marca, ko so ti bili v fenološki fazi A-B (BBCH 00-01/00-51), zato je bila možnost nabadanja brstov zelo majhna. O tem pričajo tudi rezultati prvega pregleda vzorcev. Prvi pregled cvetnih brstov smo opravili 25. 3. pri sorti Idared na izpostavljenih lokacijah nasadov podjetja Mirozan. Pri pregledu vzorcev nismo našli vbodov. V obdobju med 22. 3. in 30. 3. so bile povprečne dnevne temperature med 2,9 in 6,3 °C. Tako smo pri drugem pregledu vzorcev, dne 30.3. in na istih lokacijah, našli le 2,3 % nabodenih brstov, jajčeca pa so bila odložena v 1,74 % brstov. Enak odstotek nabodenih brstov smo našli tudi pri pregledu vzorcev 31. 3., infestacija pa je bila 1,15 %.

S pregledi brstov bomo nadaljevali in vas obveščali preko strežnika glasovne pošte (03-71-21-660).

V integrirani pridelavi lahko proti jablanovem cvetožerju uporabite le pripravka **Zolone liquide** (0,2 % konc.) in **Thiodane E – 35** (0,15 % konc.). Kombinacija omenjenih dveh pripravkov z dodatkom mineralnega (Belo olje, Frutapon) ali ogrščičnega olja (Ogriol, Olje Prima), obeh v 1 % koncentraciji, ki bistveno poveča učinkovitost omenjenih pripravkov, v integrirani pridelavi ni dovoljena. Nobeden od oljnih pripravkov nima posebej registracije za zatiranje cvetožerja.

Rdeča sadna pršica (*Panonychus ulmi*)

Rezultati pregledov lesa na prisotnost zimskih jajčec rdeče sadne pršice govorijo o porastu tega škodljivca v intenzivnih nasadih jablan. Prag škodljivosti je bil pri letošnjem pregledu presežen v 11,4 % pregledanih nasadov, kar je za 4,5 – krat več kot v preteklem letu. Tako povečanje populacije rdeče sadne pršice je predvsem posledica lanskoletnih vremenskih razmer in popuščanja delovanja nekaterih pripravkov.

Pri predspomladanskem škropljenju lahko uporabimo pripravke na osnovi mineralnega olja: (**Belo olje, Frutapon**) in ogrščičnega olja: (**Ogriol, Olje Prima**), vse v 3 % koncentracijah. Učinkovitost pripravkov je zelo odvisna od kvalitete aplikacije. Priporočamo, da opravite škropljenje z zadostno količino vode (800 do 1000 L/ha), ob visoki relativni vlagi (zgodaj zjutraj ali pozno zvečer) in brez prisotnosti vetra.

Nekaj dni pred začetkom izleganja ličink iz zimskih jajčec boste lahko uporabili akaricid **Apollo 50 SC** (0,04 % konc.), ki bo letos spet na razpolago.

Jablanov škrlup (*Venturia inaequalis*)

Prisotnost askospor jablanovega škrlupa v okolju spremljamo od 19. marca. Pri pregledu objektnih stekelc do sedaj askospor še nismo našli, kljub relativno veliki količini padavin v mesecu marcu (102 mm) in nizkimi povprečnim dnevnim temperaturam (4,5 °C) za ta mesec. Tudi Adconove vremenske postaje, ki so postavljene v nasadih, še niso zabeležile vsote efektivnih temperatur 300 °C, pri pragu 0 °C, ko naj bi bilo dozorelih 50 % askospor. Pričakujemo, da bo ta prag dosežen v naslednjih dneh.

Tako predvidevamo, da bo do prvih izbruhov prišlo po naslednjih padavinah. Priporočamo vam, da pri prvem škropljenju dodate enega od pripravkov na osnovi bakra, ki so navedeni v preglednici št. 2.

Datum objave obvestila: 02.04.2004 14:30

Obvestilo prognostičnega centra: Celjska in Koroška regija/Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Objavil/a: ZMRZLAK Marko

Pripravil: **Marko Zmrzlak**

[Seznam registriranih FFS](#)

